การศึกษาคันถธุระหรือการศึกษาด้านปริยัติธรรมมีเป้าหมายหลักเพื่อการธำรงพระศาสนาให้ยั่งยืน (2) การศึกษาด้านวิปัสสนาธุระ มีเป้าหมายหลักเพื่อการฝึกฝนจิตใจให้บริสุทธิ์ (3) การศึกษาวิชาชีพอื่นๆ มีเป้าหมายอยู่ 2 ทาง คือ 1) เป็นการศึกษาเพื่อให้มีวิชาติดตัวเมื่อสึกออกมาจะได้มีอาชีพที่ทำให้หาเลี้ยงตัวเองได้ 2) เป็นการศึกษาเพื่อสืบทอดและถ่ายทอดวิชาให้กับชาวบ้าน วัตถุประสงค์อีก 3 ประการ คือ 1) เพื่อธำรงไว้ซึ่งพระศาสนา 2) เพื่อกำจัดผู้เข้ามาอาศัยพระศาสนาโดยวิธีการอันไม่ชอบธรรม 3) เพื่อความเจริญรุ่งเรืองแห่งพระสัทธรรม และเป้าหมายหลักของการศึกษาพระปริยัติธรรมทุกยุคสมัยอีก 2 ประการ คือ 1) เพื่อการบรรลุคุณธรรมสูงสุดในพระพุทธศาสนา คือ พระนิพพาน ซึ่งข้อนี้จัดว่าเป็นเป้าหมายที่ได้แก่ผู้ศึกษาโดยตรงหรือเรียกว่าเป็นประโยชน์ส่วนตน 2) เพื่อการรักษาและสืบอายุพระพุทธศาสนาให้มั่นคงถาวร ในข้อนี้จัดเป็นเป้าหมายที่สร้างประโยชน์ให้แก่สังคมและมหาชนส่วนใหญ่

2. เป้าหมายรองของการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ไทย ที่ถูกผูกติดอยู่กับสังคม โดยมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าเป้าหมายหลักดังต่อไปนี้ 1. เพื่อความมั่นคงของอำนาจด้านการปกครองคณะสงฆ์ 2. เพื่อความมั่นคงของอำนาจด้านการปกครองฝ่ายบ้านเมือง 3. เพื่อส่งเสริมการศึกษาของบ้านเมือง 4. เพื่อกำจัดผู้ที่เข้ามาหากินกับพระศาสนา 5. เพื่อการดำรงสถานภาพความเป็นผู้นำของสังคม

5. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพัฒนาการการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ค้นพบความรู้เชิงประวัติศาสตร์ของการศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นอย่างมาก และในขณะเดียวกันก็พบว่ายังมีปัญหาที่ควรค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ฉะนั้น ถ้าหากมีผู้วิจัยอื่นได้ทำการศึกษาวิจัย ก็ควรจะมีการศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาแนวคิดของพุทธบริษัทที่มีต่อนโยบายการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบัน

2. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้เป็นมาตรฐานสากล

3. ควรมีการศึกษาแนวทางการวางแผนการศึกษาและการบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย

บรรณานุกรม

กรมการศาสนา. (2541). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

กรมการศาสนา. (2530). *คู่มือการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

กรมการศาสนา. (2527). *ประวัติการศึกษาของคณะสงฆ์.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.